

Йордан Радичков

Кучето зад каруцата

– Дий! – каза Гоца Герасков и размаха камшика.

Кобилката се напъна, поведе подире си целия свят, натоварен в каруцата. Колелетата се търкаляха меко, почти неуловимо за пътниците и като че не пътниците, а природата наоколо се раздвижи и тръгна нанякъде. Вървяха градините, върбите край реката, кравите, изкарани на паша, баирите над реката и най-сетне белите облаци над баирите, някои от които бяха кръгли, а други имаха други форми.

Слънцето, и то тръгна нанякъде.

Гоца Герасков гледаше как се движи природата и си мислеше, че до Нова година остават още осемдесет и шест дни. Жена му, седнала свита до него върху дъската, също гледаше природата, но си мислеше върху свои работи. Тя беше едра и яка селянка, с пълни бузи, с пълни гърди и крака, и можеше както да оре, тъй и да сече дърва. Седеше с ръце на skutите, озарена от сиянието на слънцето, а върху скута ѝ падаше сянката на един неправилен облак. Тя почна да оправя краищата на сянката, но все не успяваше и когато Гоца Герасков я погледна, жената сведе очи засрамена, че мъжът ѝ е видял да се занимава със сянката на един облак.

И докато селянката се червеше, Гоца я попоглеждаше и си оправяше мустаците: той имаше големи хайдушки мустаци и изпъкнала адамова ябълка, а върху главата си носеше сламеница. Мустаците му бяха станали кафяви от цигарите, защото той пушеше, но не бяха чак толкова кафяви, че да изглеждат грозни, а мекокафяви и приятни, макар че бодяха леко, което най-добре знаеше жена му, която, освен че можеше да сече дърва, можеше още лятно време да коси сено и да сече тухли за къщата. Докато приглаждаше мустаците, мъжът се обърна назад и видя овцата.

Овцата стоеше права върху потоницата, бяла, с пухкава вълна, и приличаше на облак, паднал от небето в каруцата. Изпълнена с реализъм, тя гледаше зеленината отвъд ритлите. Бяло сияние изплува в душата на Гоца Герасков и докато гледаше овцата, той си спомни, че веднъж като малък помагаше на баща си да откарат на доктора една болна овца. Те я водеха пешком по пътя, пътят бе кален и Гоца, оплескан с кал до ушите, местеше свинските си цървули из калта и подкарваше овцата. А самата овца, стригана и мръсна, кихаше и ситнеше по пътя, а пред тях и зад тях вървяха други селяни, мъже и жени, и някои от тях водеха крави, някои пък бяха без крави, а един селянин, другоселец, водеше коза и тя тъй силно вресеше, че се чуваше по цялото остригано и мръсно поле. Беше мокро, студено и противно.

После срещнаха каруци с цигани. Каруците бяха пълни догоре с

остригани деца. И циганките бяха остригани, а един селянин каза, че са остригани по нареждане на властта. Зад каруците имаше навързани кучета – те бяха мокри и кални и люлееха калните си опашки. Децата в каруците се свиваха зиморничаво, голички и главите им изглеждаха ръбести, сякаш по тях бяха пасли овце.

Всичко това си спомни Гоца Герасков, докато гледаше своята бяла овца с пухкава вълна върху потоницата. После зад нея видя двете си деца, които седяха зад овцата, усмихнати, с нови шапки №42, купени вчера от магазина на селската кооперация. Той искаше да погледне и зад каруцата, но му пречеше щитът; той само чуваше подрънкване на синджир и знаеше, че там, вързано за стърчишката, весело подтичва кучето. Понеже щитът му пречеше да види кучето, селянинът размаха камшика и се вгълби в себе си.

В съзнанието му отново се мярна калният път, овцата, циганките, калното поле и мръсното небе, което бе като остригано, после там се заредиха други картини и отнякъде изплува сцена от „Геновева“, гледана в училището на младина.

А кучето подтичваше зад каруцата. То тичаше бодро, равномерно и опашката му стърчеше нагоре извита съвсем леко в дъга, по посока на гърба, а не в обратна посока. И всичко това вървеше, движеше се, теглено от кончето, пълно с облаци и видения, с възпоминания и преживелици, а най-отзад бе кучето, вързано със синджир за стърчишката.

Слънцето грееше меко и топло.

Беше толкова хубаво, толкова приятно, че кучето скочи вдъхновено в каруцата и изяде бялата овца, която кротко стоеше на потоницата и бленуваше. Гоца Герасков усети нечие дихание зад себе си и в съзнанието му се мярна отново Геновева с кошутата. Той се обърна, но вместо овцата видя кучето и зад него двете си деца, които се усмихваха под новите шапки №42, купени от магазина на селската кооперация. Селянинът почувствува внезапно, че нещата в каруцата започват да добиват особени дълбочини и смисъл, а така също и възпоминанията му за Геновева, за стриганите циганки с ръбестите глави и за овцата, която то помагаше да откарат на доктор.

– Марш! – каза Гоца Герасков и удари кучето с камшика.

Тогава кучето скочи и изпълнено все още с патос и вдъхновение, изяде собственика на тази история.

КРАЙ

© 1965 Йордан Радичков

Разпознаване и редакция: Mandog, 2008

Публикация

Йордан Радичков. Свирепо настроение
Разкази. Второ издание

Редактор: Марта Владова
Художник: Петър Добрев
Технически редактор: Ронка Кръстановна
Коректор: Станка Митрополитска

Издателски № 8716. Печатни коли 6,50. Формат 84/108/32
ISBN 954-445-022-x

Издателство „Христо Ботев“, София
Предпечатна подготовка: МИС – ИПК „Родина“
Печат: ДФ Полиграфически комбинат, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8225>]